

Přítel za všechny peníze. Jak číst běloruský bankrot a co ve skutečnosti znamená?

svobodny-svet.cz/pritel-za-vsechny-penize-jak-cist-belorusky-bankrot-a-co-ve-skutecnosti-znamenava

21. října 2022

Bělorusko ve středu oznámilo, že není schopné v důsledku sankcí splácet svoje zahraniční závazky. Řeč je o bezmála 70 milionech dolarů. Světová banka v reakci na to přesunula všechny jeho úvěrové závazky do kategorie rizikových. Minsk bude mimo vši pochybnost zdůrazňovat, že se jedná o technický default, tedy o situaci, kdy jeho neschopnost splácet není způsobena přímo nedostatkem peněz, ale tím, že mu bylo zamezeno je vyplatit.

Podobnou argumentaci jsme slyšeli před pár měsíci i z Ruska, když se dostalo do platební neschopnosti. Ale i samo Bělorusko už v červenci oznámilo, že bude platit dluh v běloruských rublech namísto dolarů, ve kterých byl denominovaný.

Rozdíl mezi oběma zeměmi je přesto markantní v tom, že v případě Ruska o dostatečných finančních zdrojích nikdo nepochyboval. U Běloruska je situace výrazně složitější, protože jeho neschopnost

splácet zdaleka není jen momentální a ekonomické problémy nejsou způsobeny jen sankcemi.

Poslední kamarád

O tom, že Bělorusko dlouhodobě závisí na Rusku, není pochyb. Dokonce i jeho vývozy před válkou byly do značné míry založené na ruských surovinách. Stroje, které vyváželo, mohlo exportovat prakticky jen do zemí postsovětského prostoru. Snaha nahradit Rusko jinými trhy, například Čínou, nepřinesla výsledky.

Ve finanční sféře situace nebyla jiná. Struktury Světové banky přestaly Bělorusku poskytovat úvěry už v květnu 2020 z důvodu neochoty Minsku přistoupit na podmínky úvěrů a racionalizovat ekonomickou politiku. Od letošního března ukončily veškeré programy v zemi.

Bělorusko se tak fakticky už nějakou dobu nemá kam jinam obrátit než právě do Ruska. Lukašenko poměrně nedávno dojednal s Putinem další z úvěrů ve výši 1,5 miliardy dolarů, údajně na náhradu importů. Bělorusko totiž nemůže dovážet západní technologie podobně jako Rusko, takže není až takovým překvapením, že musí hledat cesty, jak je nahrazovat. Není ale zároveň nijak těžké předpovídat, že běloruské pokusy budou ještě o něco komičtější než ty ruské.

Pochopitelně, otázkou je, co to přinese. Velmi zjednodušeně řečeno: nejspíš vůbec nic. Neschopnost splácet zahraniční půjčky není sama o sobě nic výjimečného. Bělorusko je nadále závislé na Rusku a jen stěží se na tom něco změní. Rusko jej bude muset i nadále podporovat, protože pád sousední země do chaosu není v zájmu Kremlu. V současné době ale při jakémkoli odhadu situace v Bělorusku narážíme na skutečnost, že informací o jeho ekonomice je ještě o něco méně, než kolik jich máme o Rusku.

I údaje jako pokles HDP o pět procent je v případě Běloruska nutné brát s notnou rezervou. Když nic jiného, mírnější než očekávaný pokles HDP je způsobený prostě tím, že země může i méně dovážet, a to právě v technologiích a zařízeních. Jde o dlouhodobý problém a Lukašenko bude pokračovat ve své značně neortodoxní hospodářské politice. Nedávný zákaz jakéhokoli růstu cen jen dává tušit, že jeho „kreativita“ bude časem spíše narůstat. Zkušenosti ale ukazují, že podobně vynalézaví vůdci dovedli své země do totální hospodářské katastrofy. Pro Rusko nijak skvělá perspektiva, nicméně udržováním Lukašenka u moci ji přivolalo samo.

Pro Rusko představuje jeho západní soused daleko více přítěž než přínos, přičemž default na zahraniční závazky je spíše deklarativní než faktické povahy. Lukašenko se sice s Putinem od začátku další fáze války proti Ukrajině sešel už několikrát, ale rozhovory se téměř vždy točily kolem možné účasti Běloruska na válečných operacích.

Lukašenko se těmito intervencím z obav před ještě větší nespokojeností domácího publika bránil. Je si vědom toho, že prezidentské volby v roce 2020 prohrál a že se jeho moc opírá jen o silové složky. Pokud by armádu, kterou budoval z velké části jen s cílem udržování svého režimu, vystavil bojovým operacím, mohla by se jednoduše obrátit proti němu. Vojensky tak může Rusku pomoci prakticky jen tím, že poutá část ukrajinských sil na svých hranicích a že předává těžkou techniku ruské armádě, popřípadě poskytuje svoje území pro její operace.

Jestli a do jaké míry jde o součást dohody o dalších půjčkách či jde o podmínky zmíněné půjčky ve výši 1,5 miliardy dolarů či za to Lukašenko dostává ještě něco navíc, není úplně jasné. U běloruského vůdce je ale více než jasné, že z pouhého přátelství s Ruskem nic takového nedělá. V této souvislosti můžeme ještě zmínit hlasování v rámci Valného shromáždění OSN, kde je Bělorusko s KLDR a Sýrií neochvějně po boku Ruska. Na druhou stranu, Moskva by se jednoduše obešla i bez podobné pomoci.

Běloruská neschopnost splácet zahraniční závazky tak neznamena sama o sobě nic významného. Země si jen stěží může zhoršit svoji pověst v očích zahraničních věřitelů, ochota půjčovat Lukašenkovu režimu byla i bez toho na velmi nízké úrovni. Pro Rusko ale může Lukašenkův režim a jeho hospodářské pokusy přinášet stále více nákladů, což i v kontextu ne zrovna hladce jdoucí války znamená jen další problém.

| [Karel Svoboda](#)

■ ■ ■ ■ ■ (5 votes, average: **2,80** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

•

garik napsal:

22/10/2022 (08:30)

USA je víc zadlužené !

Odpovědět